

נתניה: פרויקט המרכז הקהילתי ב'עיר
ימים' יבוטל?
מרכז קהילתי ייחודי שאמור היה
לקום ב'עיר ימים', הוקפא בשל בעיות
תקציב ולא בטוח שהמרכז ייבנה.
מהנדס העיר: "מדובר בפרויקט
ייחודי, אנו רוצים שהוא יקום. אנחנו
מחכים לחברה למתנ"סים"
מאת: ג'קי כהן 19/12/2008 10:35

החברה למתנ"סים אמורה הייתה להקים במתחם 'עיר ימים' את אחד המתחמים היותר יפים וייחודיים בארץ - מרכז קהילתי שתוכנן לפי תפיסה הוליסטית, על ידי אחת האדריכליות המובילות והמוכרות בארץ. בעיריית נתניה הביעו סיפוק ואף נתנו את ברכת הדרך להקמת המרכז על שטח המיועד למבני ציבור, ממש סמוך למרכז הספורט בעיר ימים.

אלא שבעקבות ביורוקרטיה ובעיות תקציביות כאלה ואחרות, גם בעירייה מודים כי המרכז עשוי שלא לקום בעיר ימים. הסיבה המרכזית לכך היא העובדה שמשרד השיכון לא העביר תקציבים לחברה למתנ"סים. "היה אמור לקום בעיר ימים המרכז הקהילתי הכי יפה בארץ", אישר השבוע גורם בעירייה את חשיפת "חדשות נתניה", "אלא שהפרויקט לא זז ואם לא יתקבלו תקציבים מתאימים, הוא גם לא יזוז והשטח ינוצל למטרה אחרת. זו תהיה בכייה לדורות; האוכלוסייה של עיר ימים היא אולי מבוססת, אבל גם ילדים של אנשים אמידים צריכים שירותים קהילתיים, מה גם שהמרכז הזה, מלבד היותו מעניק שירותים כאלה, היה אמור ליצור אינטגרציה בין ילדי עיר ימים לבין ילדי שכונות סמוכות. הוא היה אמור לתת מענה על מגוון של תחומים קהילתיים ובעיקר לבני נוער. חבל מאוד אם כל הגופים המתאימים לא ידחפו למימוש הנושא. חבל, כי כמו שזה נראה כרגע, המרכז הזה גם לא ייבנה".

שלב תכנון המרכז הקהילתי בשכונה על ידי האדריכלית המפורסמת נילי פורטוגלי, החל כאשר שכונת עיר ימים הייתה עדיין בחיתוליה. השטח האטרקטיבי שיועד לטובת המרכז ממוקם סמוך לשמורת האירוסים וצופה לים. הוא נועד להחליף את המרכז הישן הקיים בשכונת נווה עוז הסמוכה, כמו גם את תושבי שכונת עיר ימים החדשה, שכונה שהולכת ומתפתחת בקצב מסחרר. המרכז שתוכנן נועד להכיל היכל תרבות, חדרי חוגים, קונסרבטוריון למוסיקה, אגף נוער ואגף לגיל הרך.

פורטוגלי היא אדריכלית שעלתה לכותרות בשל תפיסתה ההוליסטית המיוחדת שבמרכזה הטענה הבסיסית לפיה בניין צריך לצמוח מהשטח שעליו הוא נבנה ולהיות חלק אורגאני מהסביבה לה הוא שייך. היא אדריכלית בעלת משרד עצמאי למעלה מ-30 שנה ומלמדת אדריכלות בפקולטה לאדריכלות ותכנון ערים שבטכניון. עבודתה מתמקדת הן בצד התיאורטי והן בצד המעשי של האדריכלות ומשתייכת לזרם החשיבה ההוליסטי חווייתי. בין הפרויקטים המפורסמים שתכננה אפשר לאתר את מרכז המוסיקה על שם פליציה בלומנטל והספרייה בכיכר ביאליק בתל אביב, ואת מתחם רחוב יפת והצורפים ביפו. כמו כן היא זכתה בפרסים בתחרויות בהן השתתפה. לאחרונה התפרסמה בתחום בעקבות יציאת ספרה החדש המופץ בארץ ובעולם, שנבחר להיכלל ברשימת 24 הספרים של השנה על ידי אגודת האדריכלים הבריטית.

פורטוגלי, שתכננה גם את בית הכנסת הספרדי הראשי בחדרה - שרבים טוענים כי הוא צפוי להיות היפה ביותר בארץ - יישמה את התפיסה ההוליסטית באופן מלא וייחודי בתכנון המרכז. כך למשל בחזית תוכננה כיכר עירונית הקושרת את הכניסה הראשית לבניין עם צומת הכבישים שבגבול המגרש. זאת ועוד, מיקומו המדויק של הבניין בשטח הגבעה הנתונה נקבע לאחר התנסות חווייתית ישירה ועבודה בלתי אמצעית של פורטוגלי בשטח עצמו, "תוך הקשבה וערנות לכוחות הנגלים והנסתרים של המקום", כהגדרתה. לדוגמא, מסבירה פורטוגלי, "כיווני הנוף לשמורה וליים מוסגרו באופן מדויק הן בפתחי הבניין ולאורך הרחוב הפנימי בבניין שלאורכו מתרחשות הפעילויות השונות. הנוף המדהים נפתח לבאי הבניין מרגע הכניסה אליו. בחזית הבניין הפונה לים ישנה טיילת המטפסת לאורך רכס הגבעה. בדרכה היא נפתחת לאמפיתיאטרון הפרוס במורד שיפועי הקרקע הטבעית, אמפי המזכיר

במבנהו את התיאטרון הרומי המצוי בקיסריה. איכויות אלו ואחרות שלהן מתכשט האדריכלות העכשווית בכלל, וזו שבארץ בפרט ובכך שמאבדת מן הסתם את ייחודה הן בהקשרה לתרבות המקומית המהווה כאן בארץ ממשק ייחודי בין מזרח ומערב והן בניתוקה מהסביבה הפיסית המיידית של המקום שבו נבנה הבניין, אני מנסה להחיות וליישם באופן מודע ומלא".

מהנדס העירייה, האדריכל פול ויטל, התייחס לנושא: "מדובר בפרויקט שתוכנן על ידי אדריכלית מאוד מעניינת עם תפיסה הוליסטית אתנית. מדובר בפרויקט ייחודי מאוד שהעירייה מאוד מעוניינת שיקום, אלא שעדיין אין תקציב וכרגע אנחנו מחכים. אנו מאוד מעוניינים שהפרויקט יקום במהלך הקדנציה הנוכחית ונעשה הכל שזה יקרה. חוקים השתנו וכיום אנו כבר לא מקבלים יותר תקציבים למבני ציבור ממשרד השיכון".

באדיבות המקומון "חדשות נתניה"

צילום ארכיון: עיריית נתניה, עידו ארז